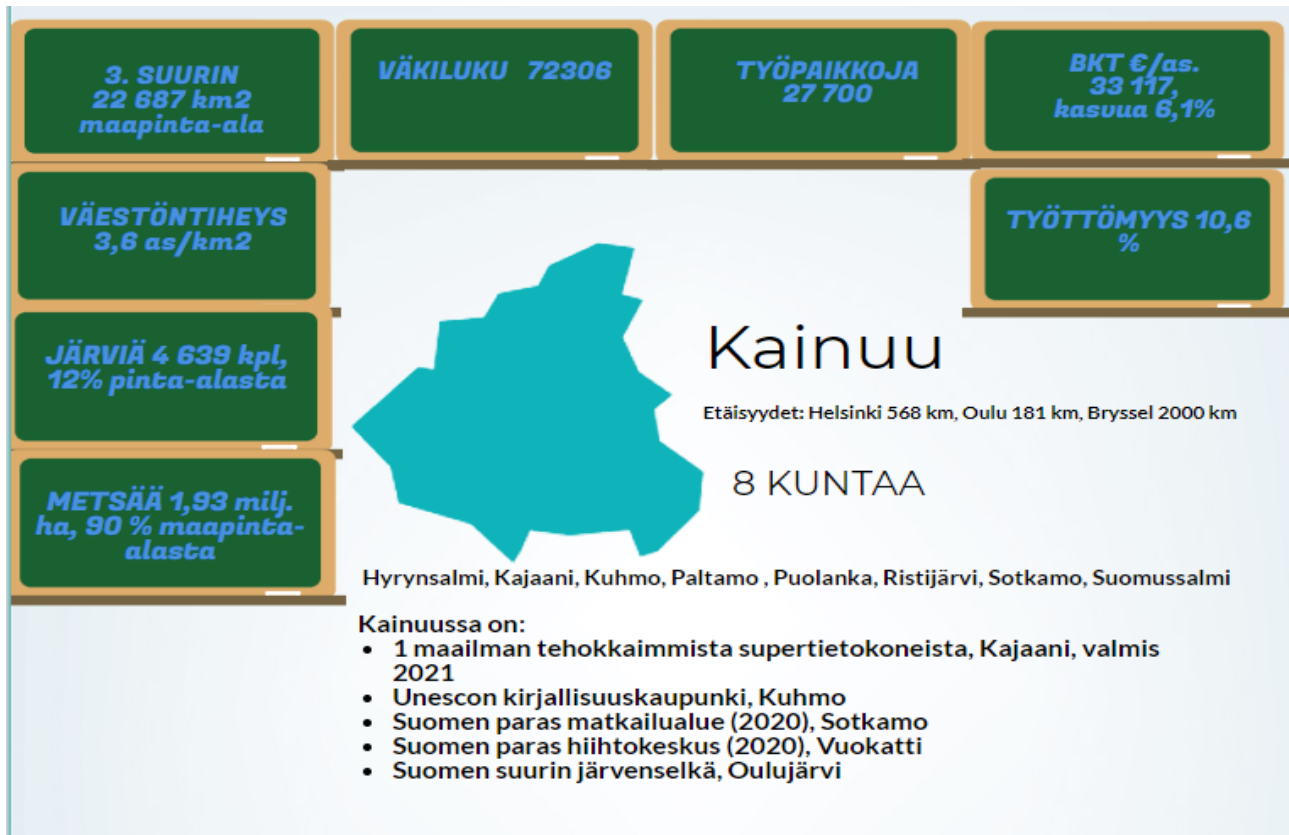

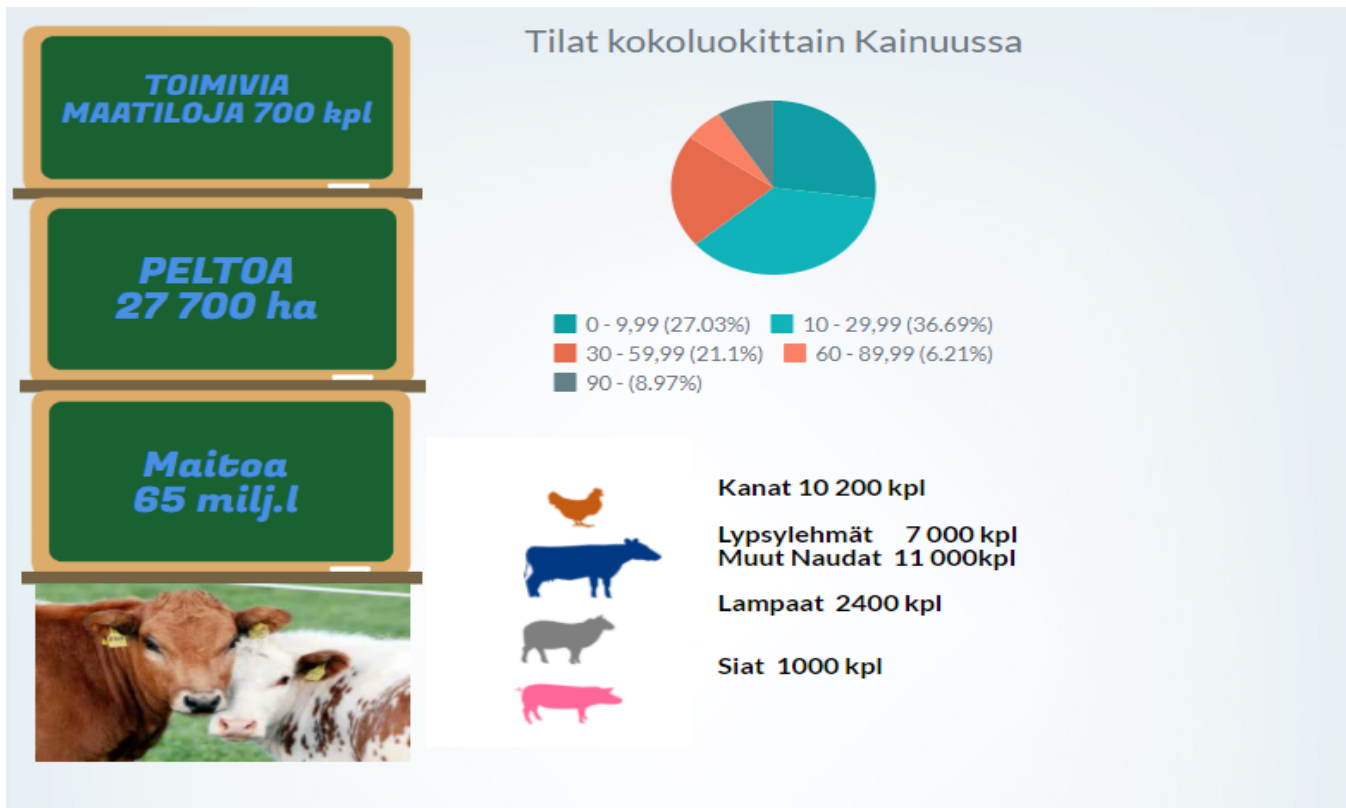
Kainuun alueellinen maaseudun kehittämissuunnitelma

Kajaani 21.5.2021
Juha Määttä,
johtava asiantuntija,
Kainuun ELY

ALUEEN KUVAUS

NYKYTILAN ANALYYSI, maatalous

NYKYTILAN ANALYYSI, metsätalous

METSÄTILOJA
11 600 KPL

Metsän-
omistajia
14 851 kpl

HAKKUUT
3,5 -4,0
milj.m³/v.

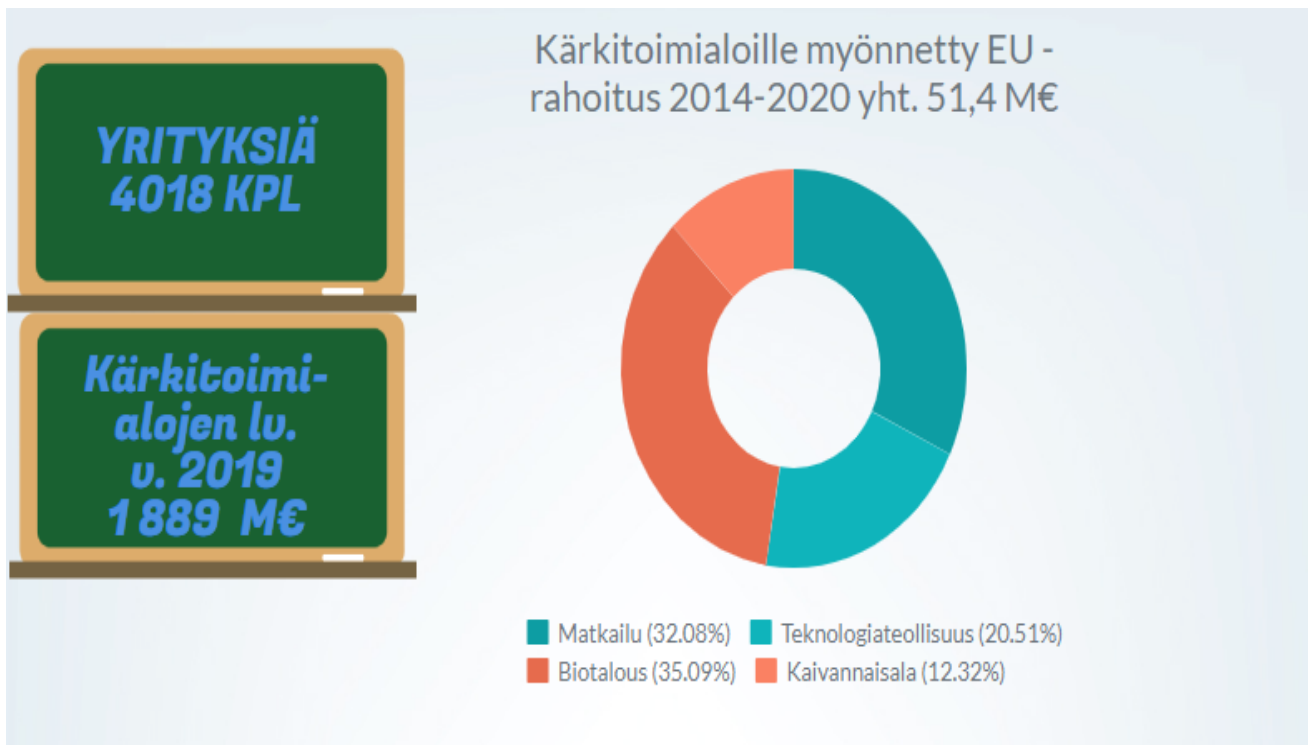
Puuston kasvu 7,34 milj. m³/v

■ Mänty (60.72%) ■ Kuusi (20.33%) ■ Koivu (18.95%)

NYKYTILAN ANALYYSI, yritystoiminta

KEHITTÄMISHAASTEET maatalous

- kannattavan, monimuotoisen ja nykylaajuisen maatalouden kehittäminen ja säilyttäminen.
  - Kainuussa tarvitaan investointeja tuotantoon ja riittävät määrät omistajanvaihdoksia, elintarvikkeiden paikallista jalostusta, suoramyymintä ja niihin liittyviä palvelua sekä alan huippuosaamisen kehittämistä.
  - Maatalouden päätuotantosuuntien rinnalle kehitettävä muita kannattavia tuotantosuuntia

KEHITTÄMISHAASTEET, yritystoiminta

- työnmurroksen hyödyntäminen, yrittäjyyden edistäminen, työvoimapulan selättäminen
  - tarvitaan investointeja tuotantoon ja riittävät määrät omistajanvaihdoksia, elintarvikkeiden paikallista jalostusta, suoramyyntiä ja niihin liittyviä palvelua sekä alan huippuosaamisen kehittämistä.
  - Digitalisaation hyödyt otettava käyttöön liiketoiminnassa
  - Luovat alat mukana kehittämiskohteina

KEHITTÄMISHAASTEET, asuinmaaseudun kehittäminen

- tärkeimpänä tavoitteena maaseudun saavutettavuuteen liittyvät kysymykset
  - Tie- ja laajakaistainfra, monipaikkaisuuden edistäminen sekä maaseudulla asumisen edistäminen koettiin tärkeiksi kehittämiskohteiksi
- toisena tavoitteena nähdään tärkeäksi erilaisten älykkäiden ratkaisujen hyödyntäminen paikallisyhteisöjen ja hyvinvoinnin kehittämisessä
  - digiosaamisen kehittäminen, sähköisten palvelujen sovellusten lisääminen ja niiden varaan rakentuvat verkostot palvelevat niin saavutettavuutta kuin ilmastoneutraalien toimintatapojen käyttöönottoa Kainuussa
- kolmantena tavoitteena on maaseudun elinvoiman lisääminen
  - Uusien asukkaiden houkuttelu maaseudulle, maaseudun raaka-aineisiin ja mahdollisuuksiin pohjautuva yritystoiminta sekä maaseudun veto- ja pitovoimaa lisäävät kehittämistoimet nähtiin keskeisimpinä kehittämiskeinoina elinvoiman lisäämisessä.

SWOT

- **Alueen sisäisten vahvuuksien ja heikkouksien ja ulkoisten mahdollisuuksien ja uhkien analyysissä** esille nousevat erityisesti sisäisinä tekijöinä maakunnan väestön inhimilliset haasteet hyödyntää alueen potentiaalia aluetalouden kasvattamiseen. Puuttuu positiivista kateutta oppia muilta ja saada voimaa muiden onnistumista. Tekojen merkityksellisyyden kokemusta ja kokemista tulisi nostaa esille, rohkaista ja kannustaa alueen ihmisiä yhteiseen kehittämiseen. Tämä korostaa yhteisen tekemisen merkitystä kehittämistyössä.
- **Ulkoisista tekijöistä** merkittävämmän uhkan alueen kehittymiseen asettaa tuleva kansallinen ja kansainvälinen kehittämiss politiikka. Keskittämiskehitys jatkaa Kainuun taantumiskehitystä, pandemian aiheuttama taantuma ja sen seuraamukset talouteen ja ihmisten elämään nostavat monipaikkaisuuden merkitystä tulevaisuuden asumisen ja työteon mallina. Maakunnan kehittyvät matkailukeskukset ja niiden monipuolistuvat palvelut lisäävät osaltaan alueen vetovoimaa. Ilmastonmuutoksen torjunta ja ympäristön suojeluun kohdistuvat kiristyvät vaatimukset asettavat kainuulaisen maa- ja metsätalouden uusien haasteiden eteen.

ALUEEN MAASEUDUN KEHITTÄMISEN PÄÄMÄÄRÄ

- Kainuun alueellisen maaseudun kehittämisen päämääränä on edelleen ylläpitää ja kehittää valtakunnallisen CAP strategiasuunnitelman resurssein ja keinoin alueen maaseudun peruselinkeinojen asemaa ja taloudellista merkitystä alueella. Maaseudun elinvoiman tukipilarien, maa- ja metsätalouden, rinnalle tarvitaan elinkeino- ja yritystoimintaa, jotka lähtevät alueen luonnosta, ihmisistä ja olemassa olevasta sekä kehitettävästä osaamispääomasta. Toiminnassa otetaan huomioon yhteisesti vahvistetut ympäristö- ja ilmastotavoitteet, asukkaiden hyvinvointi sekä kestävä kehitys.

Tavoitteet ja painotukset

- ***Elinvoimainen maatalous***
  - Alueen maatalouden päätuotantosuuntien tuotantomäärät säilytetään nykyisellä tasollaan Kainuussa ja tuetaan tuotannon ympäristö- ja ilmastotoimia ja siten edistetään unionin ympäristö- ja ilmastotavoitteita.
- ***Metsät Kainuun talouden, elinkeinotoiminnan ja virkistyksen lähteenä***
  - Kehittämistoiminnalla tuetaan Kainuun alueellisen metsäohjelman toteuttamista
- ***Uudella mauskolla maakunnan mahdollisuudet uusiksi elinkeinoiksi***
  - Maaseudulla olevaa ja sinne luontaisesti syntyvää yritystoimintaa lisätään mm. ruoan, luonnontuotteiden, erityisesti marjojen jalostuksen lisäämiseksi, luontoon ja paikalliseen kulttuuriin tukeutuvan matkailun, nuorten ja naisten yrittäjyyden ja yritystoiminnan monipaikkaisuuden lisäämiseksi.

Tavoitteet ja painotukset, jatkoa

- ***Hyvän elämän edellytyksiä Kainuun maaseudulle***
  - Maaseudun saavutettavuuden kehittämistä (laajakaista - ja digipalvelut) ja asukkaiden peruspalvelujen täydentämistä vaihtoehtoisilla järjestämistavoilla sekä asumiselle välttämättömien peruspalvelujen kehittämistä (esim. vesi- ja viemäriverkostot) tuetaan edelleen CAP-suunnitelman mahdollistamin keinoin.
- ***Kestävästi hiilineutraali, puhdas ja monimuotoinen Kainuu***
  - Kannustetaan ja neuvotaan maanviljelijöitä sitoutumaan CAP-suunnitelman ilmasto ja ympäristötavoitteisiin ml. luomutuotanto sekä osallistumaan niiden tuki- ja korvausjärjestelmiin. Osallistutaan CAP-ohjelman mukaisiin ilmasto ja ympäristötoimiin kaikkien omien tavoitteiden toteuttamisessa sekä tuetaan maakunnan ilmasto-ohjelman ja oikeuden mukaisen siirtymän (JFT) erityistoimenpiteitä Kainuussa. Erityisenä painoalana kehittämisessä on uusiutuvien energiatuotantomuotojen käyttöönoton edistäminen maakunnassa, yleishyödyllisiä investointeja ilmasto- ympäristötoimiin ja luonnon kestävään hoitoon sekä luonnon monimuotoisuuden edistämiseen

KEHITTÄMISKEINOT

- Kainuun maatalouden kehittämisen pyritään valmistelemaan teemakohtainen kehittämisstrategia ja toimenpideohjelma koko ohjelmakaudelle 2023 -2027.
- Kehittämistoiminnalla tuetaan Kainuun alueellisen metsäohjelman toteuttamista
- ELY-keskus osallistuu kylien ja paikallisyhteisöjen kehittämiseen LEADER-ryhmien kanssa sovittuun työnjaon mukaisesti; ELY-keskus tukee saavutettavuutta ja kylien asumisviihtyisyyttä ja kestäväää kehitystä edistäviä investointeja ja LEADER-ryhmät yhteisöjen paikallista kehittämistä tukevia kehittämistoimia
- Hanketoiminnan tukemisessa otetaan käyttöön hankkeiden tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta parantavia mekanismeja.

TAVOITTEET

- Maitoalalle 30 tuotannollista investointia/v, 3-5 spv/v
- Liha-alalle 10 tuotannollista investointia/v 1-2 spv/v
- Kasvintuotantoon ja puutarha-alalle 1-5 inv./v
- Metsä ja puutaloutteen yritys- ja koulutushankkeita 3-5/v
- Luonto- ja kulttuurimatkailuun yritys- ja koulutushankkeita 20 kpl/v
- Muille toimialoille yritys- ja koulutushankkeita 10 kpl/v
- Kylät paikallisyhteisöt: laajakaista-, vesihuolto- ja reittihankkeita 2-3 kpl/v
- Ympäristö ja ilmasto: koulutus ja kehittämishankkeita ja investointeja 2-3 kpl /v

Rahoitustarpeet

Euroa rahoituskausi <u>2023-2027</u>	Arvio julkisesta rahoituksesta (Eu ja valtio)	Arvio kuntien rahoitusosuudesta	Arvioitu yksityinen rahoitus	Yhteensä
Investoinnit	21 500 000	1 000 000	35 000 000	57 500 000
<u>Nuvi</u> , yritysten käynnistäminen ja pienet tilat	3 500 000	0	4 000 000	7 500 000
Yhteistyö	4 000 000	300 000	400 000	4 700 000
Koulutus ja tiedonvälitys	2 900 000	0	150 000	3 050 000

Kiitos!

juha.s.maatta@ely-keskus.fi

